

Polarfrost og politikararnir

Politikarar eiga ikki at leggja seg út í lokalan vinnulívspolitikk. T.d. við at seta serlig tiltøk í verk fyri at bjarga einum serstokum virki ella fiskiloyvi. Heldur eiga karnar at skapast, soleiðis at vinnan á landi og á sjógvi um alt landið kann mennast, skrivur Eyðun Anthoniussen, grannskoðari, í »Sjónarmið« í dag.

Lokalpolitikkur

Herfyri var grein at lesa í Sosialinum, har ein tingmaður úr Suðuroynni knappliga fór at gera vart við seg. Talan var um grein um, at Polarfrost var farið á húsagang og at politikarar nú í einum skundi skuldu bjarga hesum virki og millum annað fastfrysta fiskiloyvini hjá skipunum, ið landaðu til virkið, soleiðis at tey ikki fóru av oynni.

Hesin sami tingmaður situr í samgonguni, og hevur sostatt møguleika fyri at skapa fortreytir fyri at øll virki hava rimulig kor at virka undir. Men hetta hevur ikki á nakran hátt verið gjørt. Hesin framferðarháttur er júst sum vit best kenna føroyskan politikk. Lokal áhugamál verða tikin fram um heildina og teir veruligu trupulleikarnir verða als ikki loystir.

Virki fara á húsagang

At Polarfrost mátti fara á húsagang, og at eini 10 onnur flakavirki innan stutta tíð somuleiðis fara á húsagang, er ikki torført at rokna út. Okkara fiskigrunnar bera ikki øll landsins flakavirki í núverandi líki.

Øll mugu vera við at loysa trupulleikarnar

Landsins hægstu myndugleikar eiga at ásanna hetta og gera nakað munagott fyri at loysa trupulleikarnar hjá øllum flakavirkjunum, heldur enn at viðgera málið so hvørt virkini fara á húsagang.

Flakavirkini eiga somuleiðis at ásanna, at ikki nóg mikið av fiski er til at øll virkini kunnu framleiða blokk. Sostatt kann hugsast, at summi virki leggja

um til aðra framleiðstu, onnur kunnu minka um virksemd aftan á eina sanering, soleiðis at støddin á virkinum og virkseminum verður á einum hóskaði støði. Harafturat eiga landsins myndugleikar ikki bert at tosa um at fiskastovnarnir verða niðurfiskaðir, men at syrgja fyri, at hetta ikki heldur fram við teirra stuðuli og á tann hátt medvirka til at flakavirkini fáa minni og minni av fiski.

Liberalisering

Ein loysn kann vera tann liberala loysnin, har fiskiloyvini og stuðulin verða avtikin, soleiðis at peningurin stýrir fiskiskapinum. Á henda hátt bera skipini seg ikki, um ov lítið er til av fiski og vilja summi skip sostatt fara av knóranum, soleiðis at fiskiflotin kemur niður á eitt hóskaði støði, og ikki sum í dag, har tað

almenna (við at lata stuðul) er við til at fígga hópyðgingina av grunnum okkara.

Ein slik skipan hevði noytt reiðarar og virkis-eigarar at hugsa um, hvussu teir kunnu røkja fiskastovnarnar best møguligt — teimum og landinum at gagni. Hetta vildi verið betri enn tær politisku fyribils loysnirnar, ið bert fungera sum lötuvinn-ingur hjá ávisum politikarum.

Onnur vinna

Eisini skal eg gera vart við, at tað er av al-

skifti við almennar myndugleikar, ov stórt bureaukrati, ov ring fíggarstöða í landinum, ov litil keypiorka, ov høgt streymgjald osfr. fyri bert at nevna nøkur av teimum viðurskiptum, ið gera seg galdandi fyri heimaðnaðin í Føroyum. Onnur tyngjandi mál, ið fara at gera óbøtandi skaða fyri heimaðnaðin, eru m.a. handilsavtalan við EF, meirvirðisgjaldið, gjaldið til arbeiðsloysisgrunnin og gjaldið til eftirlønargrunnin.

Her eru nøkur ting hjá politikarum at fara í holt við.

Niðurstøða

Tað er harmuligt, tá virki fara á húsagang, men tað er eingin loysn at bliva við at sanera og fyribils lappa upp á støðuna.

Trupulleikin er ikki tey einstøku virkini, men bygnaðurin í samfelagnum og vinnulívnum. Tað er bygnaðurin, ið skal broytast. Tíðandi politisk tøk skulu takast, og her ræður um at hava skilgáðar landspolitikarar, ið hava dirvi at taka tey neyðugu stigini fyri at fáa samfelagið upp aftur á beint.

Toftir, tann 6/3-92
Eyðun Anthoniussen

stórum týðningi, at góðar fortreytir verða skaptar hjá heimaðnaðinum og øðrum at virka undir, soleiðis at hetta virksemd kann menna seg og harvið skapa hundrættals arbeiðspláss til tey, ið missa arbeiði í prímeru vinnuni, umframt til tey, ið frammanundan eru arbeiðsleys.

Fortreytirnar eru í dag vánaligar: Ov nóg avgjöld, ov nógvar skyldur, ov ringt sam-

sjónarmið

SAS misti 1,2 milliardir í fjør

Velduga projektið hjá Carlzon, forstjóra við Intercontinental hotellunum drenar flogfelagið

Tá ið ársroknskapurin hjá SAS fyri 1991 var lagdur fram, kom fram at SAS hevði mist millum 1,5 og 2 milliardir krónur upp á nøkur partabrev, sum teir høvdu hjá einum japanskum felagið. Felagið eigur nógvar hotel. SAS átti heili 40 % av felaginum, sum teir keyptu í 1989, men í 1991 máttu teir selja partabrevini aftur til japanar. Í staðin fingur teir trý hotel - eitt í London, eitt í Köln og

eitt í Düsseldorf. Sum sagt hevur hetta kosta SAS 1,5 - 2 milliardir, hetta var eisini við til at skaffa SAS 1,22 milliardir krónur í undirskotið. Av hesum var 1,21 milliardir brúkt til projektið hjá Hr. Carlzon.

Ring fíggarstöða.

Hjá SAS hevur gingið aftur á bakka síðstu tíðini. Í 1990 var tapið 763 milliónir, og 1991 var

tapi 1,22 milliardir.

4000 mist starvið.

Halli máttu arbeiðarnir gjalda. "Feilurin", sum Carlzon gjørdi, kostaði teimum yvir 4000 arbeiðspláss. Og nógvar aðrir hava mist vónina um Carlzon, sum boss.

Carlzon ísakaldrur

Hann vildi hvørki lurta ella hoyra nakað, frá nokrum fagfelagi, ella frá

frákoyrda stjórnum M. Mørch, ella frá tí svenska ráðgevanum G. Nyström, Carlzon segði tað, at ábreislurnar vóru bara fyri at øsa hann upp.

Hvat er orsøkin

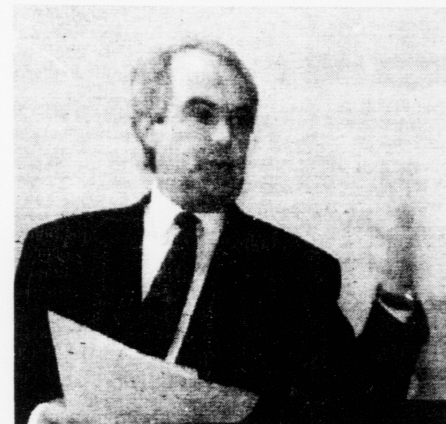
Carlzon sigur, at hotel "feilurin" ikki er orsøkin til, at teir 4000 mistu starvið, teir mistu tað av, einum nátturligum niðurgangandi fólka-streymi við flogfórum.

Fleiri onnur størv í vanda

"Eg vil ikki lova, at fleiri fólk ikki verða heimsend," sigur Carlzon, Fleiri eru á "svartalista", men sjálvur er hann ikki á honum.

SAS gevur yvirskot í 1992

Carlzon fólir seg tryggan í forstjóra-

sessinum, tí hann sigur, at nevndir og aðrir bakka hann upp. "Nú eru allar súðir siftrar við víkjandi tapinum av hotellunum. Tí vanta eg eitt yvirskot hjá SAS í 1992", sigur Jan Carlzon at enda.

S.P.P.